

Socialnämnden

§ 55

Ändring av KFS 50:6 gällande kostnadsreducering och efterskottsdebitering (SN24/62)

Beslut

1. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att heldygnskost och kost i ordinärt boende/matportioner räknas upp utifrån prisbasbeloppet (PBB).
2. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att efterskottsdebitering kan ske inom tre år från utförd tjänst eller levererad vara.
3. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad version av KFS 50:6 att gälla från och med 1 januari 2025.

Sammanfattning

Kommunen kan under vissa förutsättningar höja minimibeloppet om den enskilde på grund av vissa omständigheter är i behov av ytterligare medel. Det kan avse då den enskilde bor på vård- och omsorgsboende och är beviljad heldygnskost eller när den enskilde är beviljad kost i ordinärt boende. Socialförvaltningen föreslår att dessa kostnader räknas upp utifrån prisbasbeloppet för att bättre stämma överens med hur övriga avgifter beräknas i förteckningen över avgifter inom socialnämndens område.

I fastställd KFS 50:6 framgår att ingen tilläggsdebitering görs när kommunen har gjort fel. Detta föreslås ändras till att efterskottsdebitering kan ske, även i dessa fall, i upp till tre år efter uppkommen kostnad. Ej debiterade kostnader kan föranleda betydande förlorade intäkter.

Förslag till reviderad KFS 50:6 föreligger.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande Ändring av KFS 50:6 gällande kostnadsreducering och efterskottsdebitering
- KFS 50:6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende - revideringsexemplar

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Socialnämnden

Paragrafen är justerad.

Socialnämnden

Zaza Moe
Utvecklingsledare
zaza.moe@ekero.se

Aleksandra Vucetic
Vik. Utvecklingsledare
aleksandra.vucetic@ekero.se

Ändring av KFS 50:6 gällande kostnadsreducering och efterskottsdebitering

Dnr SN24/62

Förslag till beslut

1. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att heldygnskost och kost i ordinärt boende/matportioner räknas upp utifrån prisbasbeloppet (PBB).
2. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att efterskottsdebitering kan ske inom tre år från utförd tjänst eller levererad vara.
3. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad version av KFS 50:6 att gälla från och med 1 januari 2025.

Sammanfattning av ärendet

Kommunen kan under vissa förutsättningar höja minimibeloppet om den enskilde på grund av vissa omständigheter är i behov av ytterligare medel. Det kan avse då den enskilde bor på vård- och omsorgsboende och är beviljad heldygnskost eller när den enskilde är beviljad kost i ordinärt boende. Socialförvaltningen föreslår att dessa kostnader räknas upp utifrån prisbasbeloppet för att bättre stämma överens med hur övriga avgifter beräknas i förteckningen över avgifter inom socialnämndens område.

I fastställd KFS 50:6 framgår att ingen tilläggsdebitering görs när kommunen har gjort fel. Detta föreslås ändras till att efterskottsdebitering kan ske, även i dessa fall, i upp till tre år efter uppkommen kostnad. Ej debiterade kostnader kan föranleda betydande förlorade intäkter.

Förslag till reviderad KFS 50:6 föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Ändring av KFS 50:6 gällande kostnadsreducering och efterskottsdebitering, 2024-05-31

KFS 50:6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende, revideringsexemplar.

Ärendet

Ökning av förbehållsbelopp/fördyrad kost § 9 i KFS 50:6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende

I 8 kap. 8 § 1 st. SoL anges att kommunen under vissa förutsättningar kan höja minimibeloppet om den enskilde på grund av vissa omständigheter är i behov av ytterligare medel. Förutsättningen är att kostnaden ska vara varaktig. Det innebär att då den enskilde bor på vård- och omsorgsboende och därmed är beviljad heldygnskost ska ett tillägg göras till minimibeloppet pga. fördyrad kost. Detsamma gäller för enskilda som är beviljade kost i ordinärt boende/matportioner.

För boende på vård- och omsorgsboende beräknas tillägget som mellanskillnaden mellan kostavgiften och konsumentverkets beräknade matkostnader för personer i olika åldersgrupper. För enskilda som är beviljade matportioner i ordinärt boende beräknas tillägget som mellanskillnaden mellan avgiften för matportion i ordinärt boende och Konsumentverkets beräknade matkostnader av vad ett huvudmål ska kosta för personer i olika åldersgrupper.

Socialförvaltningen föreslår att heldygnskost och kost i ordinärt boende/matportioner räknas upp utifrån prisbasbeloppet (PBB) i stället för Konsumentverkets beräknade matkostnader. Förändringarna föreslås i syfte att beräkning av avgifterna som regleras i *KFS 50:6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende* bättre ska stämma överens med hur övriga avgifter beräknas i förteckningen över avgifter inom socialnämndens område.

Debitering – lägsta avgift, tilläggsdebitering, återbetalning m.m. § 19 i KFS 50:6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende

I tidigare KFS framgår att ingen tilläggsdebitering bakåt i tiden sker i de fall kommunen gjort fel. Vid en omvärldsbevakning framkommer att grannkommunerna efterskottsdebiterar i olika utsträckning, från inte alls till upp till sex månader. En annan kommun ser över huruvida de kan fastslå att inte tidsbestämma möjligheten att efterskottsdebitera. I preskriptionslagen är preskriptionstiden för fordran tre år mot en konsument om fordringen avser vara eller tjänst. Förändringen föreslås bli att förvaltningen kan efterskottsdebitera i upp till tre år i fall där kommunen, av olika anledningar, gjort fel. Det har tidigare skett att kommunen debiterat en lägre kostnad felaktigt eller att fakturor inte skickats av anledningar relaterade till verksamhetssystemet vilket har föranlett betydande förlorade intäkter.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Lena Burman Johansson
FörvaltningschefDaniel Liljekvist
StabschefAleksandra Vucetic
Vik. Utvecklingsledare

KFS 50_6 Avgifter för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende - revideringsexemplar

Inledning

§ 1

Ekerö kommun tar ut avgift för service- och/eller omvårdnadsinsatser i ordinärt boende (hemtjänst) och omvårdnadsavgift för boende i vård- och omsorgsboende.

Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnad för att producera tjänsten.

Samtliga avgifter omfattas av högkostnadsskyddet.

Kommunal författningssamling (KFS) kompletteras med tillämpningsanvisningar som beslutas av socialchef. Anvisningarna uppdateras årligen med nya belopp utifrån förändringar i nationella pris- och förbehållsbelopp.

Ekerö kommun tillämpar avgiftsår fr.o.m. 1 januari t.o.m. 31 december.

§ 2

Avgiftspliktig är den person som genom beslut enligt socialtjänstlagen (2001:463) av Ekerö kommun erhåller insatser i form av insatser i ordinärt boende och vård- och omsorgsboende.

Lagstiftning

§ 3

Kommunens avgiftssystem och dess riktlinjer för avgifter inom hemtjänst samt vård- och omsorgsboende styrs främst av socialtjänstlagen (SoL).

Prisbasbelopp

§ 4

De belopp som används för att beräkna avgiftsnivåer för insatser inom hemtjänst är knutna till prisbasbeloppet som anges i 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Högekostnadsskydd/avgiftstak

§ 5

I SoL anges ett högekostnadsskydd i form av en högsta avgift för insatser inom ordinärt och vård- och omsorgsboende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgiften får per månad uppgå till högst en tolfteedel av 54 procent (0,5392) av prisbasbeloppet. Det utgör kommunens avgiftstak (maxtaxa).

Taket förändras årligen med prisbasbeloppets förändring.

Samtliga biståndsbedömda insatser räknas in i avgiftstaket förutom avgifter för kost.

Förbehållsbelopp

§ 6

I 8 kap. 6 § SoL anges att kommunen ska se till att avgifter för insatser i ordinärt boende, dagverksamhet samt vård- och omsorg, tillsammans med avgifter för kommunal hälso- och sjukvård, inte uppgår till ett större belopp än att den enskilde förbehålls tillräckliga medel för personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).

Hur förbehållsbeloppet ska beräknas framgår av 8 kap. 7 § SoL. I första stycket anges att boendekostnaden ska beräknas för sig och att övriga normala levnadskostnader ska beräknas med ledning av ett minimibelopp. Summan av minimibeloppet och boendekostnaden utgör således den enskildes förbehållsbelopp.

När makar lever i skilda hushåll, t.ex. när den ena maken har flyttat till vård- och omsorgsboende, ska de betraktas som ensamstående.

Förbehållsbelopp – boendekostnad

§ 7

Den enskilde ska förbehållas den faktiska boendekostnaden.

Boendekostnaden beräknas enligt den metod Pensionsmyndigheten använder vid ansökan om bostadstillägg för pensionärer. I Pensionsmyndighetens beräkning av boendekostnad är kostnaden för hushållsel alltid avdragen och räknas som privat konsumtion.

Förbehållsbelopp – minimibelopp

§ 8

Hur minimibeloppet beräknas för ensamstående respektive sammanlevande makar och sambor framgår av 8 kap. 7 § SoL. Uttrycket normala levnadskostnader används för att markera att det är fråga om schabloniserade kostnader, som i huvudsak grundar sig på Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget.

I förbehållsbeloppet ingår utgifter för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet förändras årligen med prisbasbeloppets förändring. I 8 kap. 8 § SoL anges att kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § andra stycket. I 8 kap. 8 § SoL anges att kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 8 kap. 7 § tredje stycket därför att:

- kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet
- kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i vård- och omsorgsboende
- posten tillhandahålls kostnadsfritt

Ökning av förbehållsbelopp – fördyrad kost

§ 9

I 8 kap. 8 § 1 st. SoL anges att kommunen under vissa förutsättningar kan höja minimibeloppet om den enskilde på grund av vissa omständigheter är i behov av ytterligare medel. Förutsättningen är att kostnaden ska vara varaktig.

Det innebär att då den enskilde bor på vård- och omsorgsboende och därmed är beviljad heldygnskost ska ett tillägg göras till minimibeloppet pga. fördyrad kost. Detsamma gäller för enskilda som är beviljad kost i ordinärt boende/matportioner.

För boende på vård- och omsorgsboende beräknas tillägget ~~som mellanskillnaden mellan kostavgiften och konsumentverkets beräknade matkostnader för personer i olika åldersgrupper.~~ **utifrån prisbasbeloppet (PBB). Tillägget är 20,9% av PBB/12. Beloppet avrundas uppåt till närmaste hel krona.**

För enskilda som är beviljade matportioner i ordinärt boende beräknas tillägget ~~som mellanskillnaden mellan avgiften för matportion i ordinärt boende och Konsumentverkets beräknade matkostnader av vad ett huvudmål ska kosta för personer i olika åldersgrupper~~ **utifrån prisbasbeloppet (PBB). Tillägget är 18,21% av PBB/365. Beloppet avrundas uppåt till närmast tiondels krona.**

Yngres (< 65 år) eventuella behov av högre förbehållsbelopp

§ 10

Vid bedömning av förbehållsbelopp för yngre personer med funktionsnedsättning ska beaktas om högre levnadsomkostnader föreligger. Detta ska ske med hänsyn till eventuell handikappersättning (både arvodesdel och omkostnadsdel) och andra bidrag med anledning av funktionsnedsättningen.

Enligt proposition 2000/2001:149 (sidan 41) bör levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger förbehållsbeloppet med 10 procent. I Ekerö kommun gäller detta generellt vid samtliga avgiftsberäkningar för yngre personer med funktionsnedsättning.

Äldres (> 65 år) eventuella behov av högre förbehållsbelopp

§ 11

Vid bedömning av förbehållsbelopp för äldre personer med funktionsnedsättning ska beaktas om högre levnadsomkostnader föreligger. Exempel på när högre förbehållsbelopp kan bli aktuellt:

- Underhållskostnad för minderåriga barn
- Kostnader för god man
- Fördyrad kost
- Fördyrad sjukvård som inte omfattas av högkostnadsskyddet
- Kostnaden ska styrkas med arvodesbeslut och/eller den enskildes förenklade skattedeklaration, läkarintyg och kvitton.

Avgifter

§ 12

Avgift för service- och omvårdnadsinsatser debiteras den som tar del av insatserna. Den enskildes avgiftsutrymme avgör vilken avgift som denne ska debiteras.

I de fall personer som bor tillsammans och båda har insatser i ordinärt boende (hemtjänst) betalar var och en avgift för sin del av insatserna.

För makar gäller att bådask inkomst räknas ihop och delas med två vid beräkning av avgiftsutrymmet. Detta gäller inte för sammanboende/syskon där var och ens inkomst ligger till grund för beräkning av avgiftsutrymmet.

På vård- och omsorgsboende debiteras boende en fast kostnad för omvårdnad som motsvarar högsta avgift enligt maxtaxan. Boende på vård- och omsorgsboende debiteras även hyra enligt hyreslagen eller boendeavgift enligt maxtaxan samt heldygnskost.

Avgifter för insatser i ordinärt boende (hemtjänst)

§ 13

Avgiften för service- och omvårdnadsinsatser i ordinärt boende är en timtaxa som motsvarar 7,74 procent av prisbasbeloppet/12. Avgiften justeras årligen med utgångspunkt i förändringen av prisbasbeloppet.

Avgifter för vård- och omsorgsboende

§ 14

Beslut om insatser i vård- och omsorgsboende är individuellt vilket också gäller för beslutet om avgift. Det innebär att make/maka och sammanboende betalar avgift var för sig även om de bor tillsammans i en lägenhet för vård- och omsorgsboende, förutsatt att båda har beslut om vård- och omsorgsboende.

Avgift för kost tillkommer.

Sista månadsavgiften vid avslut reduceras med utgångspunkt i när hjälpen avslutas.

Beräkning av avgiftsutrymme

§ 15

Ensamboende

Den enskildes inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Makar som sammanbor

Båda parter inkomster läggs samman. Den delas sedan mellan parterna och respektive hälft utgör var och ens avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som sammanboende.

Makar som bor åtskilda pga. vårdbehov

Vid en parts boende och omvårdnad i vård- och omsorgsboende eller annat alternativ läggs bådas inkomster samman, delas och respektive hälft utgör var och ens avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme.

Bostadsbidrag/bostadstillägg ska delas jämt mellan makar.

I ansökan om bostadstillägg anges om brukaren är gift men parterna lever åtskilda. Garantipensionen räknas i de fallen om till samma belopp som ensamstående, oavsett om bostadstillägg beviljas eller inte. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Avsteg från regeln kan göras utifrån att hänsyn tas till den kvarvarande partens ekonomi när den ena parten flyttar till vård- och omsorgsboende. Då kan reglerna nedan bli tillämpliga.

Makar som valt att bo åtskilda

Var och ens inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Sammanboende

Var och ens inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som sammanboende.

§ 16

Beräkning av avgiftsutrymmet (SoL 8 kap. § 4, 6–8):

+ Nettoinkomst (inkl. ev. bostadstillägg eller motsvarande)

- (minus) boendekostnad

- (minus) minimibeloppet (schablon)

+/- ev. korrigerings av minimibeloppet

= Disponibelt avgiftsutrymme

Reducering av avgifter vid frånvaro**§ 17**

Omvårdnadsavgiften vid vård- och omsorgsboende reduceras vid sammanhängande frånvaro 1 månad eller mer. Avgiften delas då med månadens dagar och multipliceras med antalet dagar med insats.

Omvårdnadsavgiften vid vård- och omsorgsboende ska även reduceras med utgångspunkt i:

- När under månaden insatserna påbörjas
- Från tidpunkt när insatsen avslutats
- Vid frånvaro för slutenvård vid regionen eller liknande från första heladagen

Kostavgiften vid vård- och omsorgsboende reduceras vid frånvaro under beslutsperioden från första hela dagen.

Avgift för matdistribution i ordinärt boende reduceras vid sammanhängande frånvaro för slutenvård vid region eller liknande under en månad eller mer. Avgiften ska då delas med månadens dagar och multipliceras med antalet dagar med insats.

Uppgifter om reduktion ska lämnas av respektive chef eller av denne delegerad person.

Debitering – tid för debitering**§ 18**

Debitering av omvårdnadsavgift för insatser i vård- och omsorgsboende sker den månad insatserna ges med eventuell justering månaden efter. Avgifter för insatser i ordinärt boende, inklusive kostavgifter, debiteras månaden efter det att insatsen har utförts.

De första avgiftsdebiteringarna kan vara preliminära i avvaktan på att fullständiga uppgifter för avgiftsunderlaget finns att tillgå.

Debitering – lägsta avgift, tilläggsdebitering, återbetalning m.m.

§ 19

Enligt 8 kap. 9 § SoL ska kommunen ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet.

Lägsta avgift som debiteras är 100 kronor per månad. Lägre belopp ackumuleras och debiteras när beloppet överstiger 100 kronor per månad.

Ingen tilläggsdebitering bakåt i tiden sker i de fall där kommunen har gjort fel.

Efterskottsdebitering kan ske i upp till tre år. Detta gäller även i de fall där fel har begåtts av kommunen eller dess leverantörer. Avgiften ändras fr.o.m. den månad då felet har upptäckts.

Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga uppgiften beror på att den enskilde har lämnat felaktiga uppgifter till kommunen eller inte har lämnat in några uppgifter alls.

I de fall kommunen gjort fel sker återbetalning för den tid den enskilde betalat fel avgift från och med att felet uppmärksammas. För längre tid tillbaka görs en individuell prövning av kommunens socialchef.

Från och med den månad felet uppmärksammas ska återbetalningar göras när den enskilde gjort fel. Exempelvis om fakturan hunnit gå ut till den enskilde.

Överklagan

§ 20

Den enskilde har rätt att överklaga individuella beslut rörande avgiftens storlek, avgiftsändring som inte beror på ändringar i prisbasbeloppet, beräkning av avgiftsunderlag, beräkning av boendekostnad och beräkning av minimibelopp hos allmän förvaltningsdomstol, enligt 16 kap. § 3 SoL.

Fastställd av Ekerö kommunfullmäktige 2024-01-22 § 15

Dnr KS22/279

Gäller fr.o.m. 2024-02-01